

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

RWS INFORMATIE

Veiligheidshuisregels Rijkswaterstaat

Datum	16 maart 2023
Status	Definitief

Colofon

Uitgegeven door	Rijkswaterstaat proces Omgevings- en Assetmanagement
Informatie	Afdeling Werkwijze OAM
Telefoon	
Fax	
Uitgevoerd door	Werkgroep veiligheidshuisregels
Opmaak	RWS Huisstijl
Datum	16 maart 2023
Status	Definitief
Versienummer	3.0

Document historie:

Versie	Status	Datum	Door	Info
1.0	Definitief	23-5-2017	FVO, WNI	Eerste versie na frequente afstemming met districten en werkgroep huisregels
1.1	Concept	25-1-2019	PHE	Update n.a.v. opmerkingen van Dirk-Jan Molenaar (GPO), Thijs Lander (PPO) en Paul Feitz (GPO)
1.2	Concept	14-3-2019	PHE	Update n.a.v. aanvullende opmerkingen Thijs Lander (PPO) en Paul Feitz (GPO)
1.3	Concept	23-4-2019	PHE	Update n.a.v. aanvullende opmerkingen uit de regio's
2.0	Definitief	8-7-2019	PHE	Definitief vastgesteld tijdens overleg op 19-6-2019 van werkgroep o.l.v. Mardie Hack (RWS ZD). Tekstuele controle door Renske Hamming (afd. Communicatie RWS ZN)
2.1	Definitief	16-9-2020	PHE	Kleine aanpassing m.b.t. de helmplicht
2.2	Concept	5-1-2022	PHE	Aanpassingen Kim van Manen, Stephan van der Horst, Arno Dobbelaar
2.3	Concept	9-2-2022	PHE	Aanpassingen Arno Dobbelaar, Albert Kobus, Geert-Jan Schoones en André Smits
2.4	Concept	18-3-2022	PHE	Aanpassingen n.a.v. opmerkingen werkgroep overleg d.d. 28-2-2022
2.5	Concept	20-6-2022	PHE	Aanpassingen n.a.v. werkgroep overleg d.d. 20-6-2022
3.0	Definitief	16-3-2023	PHE	Laatste kleine aanpassingen n.a.v. werkgroep overleg d.d. 2-2-2023, tactische tafel PPO/GPO en DHO overleg.

Vaststelling:

Actie	Door	Datum	Handtekening
Opgesteld	PPO, GPO en Regio's RWS	16-3-2023	
	Werkgroep veiligheidshuisregels	16-3-2023	
Gecontroleerd	Functioneel Beheer Paul Hendrikkx	29-3-2023	hendrikkx <small>Digitaal ondertekend door hendrikkx DN: cn=hendrikkx, ou=Production Datum: 2023.03.29 11:57:33 +02'00'</small>
Vastgesteld	RWS WNN Hoofd District Noord André Sluiter	29-3-2023	sluitera <small>Digitaal ondertekend door sluitera DN: cn=sluitera, ou=Production Datum: 2023.03.31 17:19:39 +02'00'</small>

Inhoud

Inleiding 4

1 Veiligheidshuisregels voor iedereen 6

- 1.1 Algemene Regels 6
- 1.1.1 Voorafgaand aan bezoek locatie 6
- 1.1.2 Aan- en afmelden bij het object 6
- 1.1.3 Tijdens de werkzaamheden/het bezoek 6
- 1.2 Verkeersveiligheid 7
- 1.3 Bedrijfshulpverlening 7
- 1.4 Persoonlijke beschermingsmiddelen 7

2 Veiligheidshuisregels voor bezoekers 9

- 2.1 Aanvullend op de algemene regels voor iedereen 9
- 2.2 Aanvullende afspraken en instructies vooraf 9

3 Veiligheidshuisregels voor opdrachtnemers en RWS-medewerkers 10

- 3.1 Aanvullend op de algemene regels voor iedereen 10
- 3.1.1 Voorafgaand aan bezoek locatie 10
- 3.1.2 Voor aanvang van de werkzaamheden 10
- 3.1.3 Tijdens de werkzaamheden 10
- 3.2 **Specifieke ruimtes 10**
- 3.2.1 **Besloten ruimtes 10**
- 3.2.2 **Ruimtes met elektrische installaties 11**
- 3.2.3 **Ruimtes met bewegende machinedelen 11**
- 3.2.4 **Aanvullende regels bij specifieke werkzaamheden Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Bijlage A Beveiligingshuisregels 12

Inleiding

Rijkswaterstaat (RWS) hecht grote waarde aan de veiligheid van zowel eigen medewerkers, opdrachtnemers, gebruikers en omwonenden. Veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van management en medewerkers van zowel RWS zelf als die van onze ketenpartners. Alleen gezamenlijk kunnen we een veilige omgeving creëren. Dit houdt in dat we risico's beheersen om blootstelling aan gevaar zoveel mogelijk te voorkomen en dat iedereen in zijn of/haar recht staat om elke klus die niet veilig voelt te stoppen.

Proceseigenaar OAM

Vanuit deze waarde heeft de Proceseigenaar Omgevings- en Assetmanagement (OAM) opdracht gegeven voor het opstellen van de veiligheidshuisregels Rijkswaterstaat.

Beveiligingshuisregels

Daarnaast gelden er in het kader van integrale beveiliging, waaronder ook cybersecurity valt, specifieke beveiligingshuisregels (*Bijlage A*) alsmede aanvullende veiligheidsregels voor specifieke ruimtes en/of werkzaamheden.

Meer gedragsregels voor de digitale werkomgeving zijn [hier](#) terug te vinden.

Algemene gedragsregels veiligheid

Naast voldoen aan wet- en regelgeving wordt de veiligheid bij RWS in hoge mate ook bepaald door houding en gedrag. Om dit vorm te geven en hierbij te helpen zijn gedragsregels veiligheid opgesteld. De algemene gedragsregels veiligheid zijn hieronder opgesomd:

- Als Rijkswaterstater heb ik een voorbeeldfunctie.
- Ik neem veiligheid altijd mee in mijn werk.
- Ik zorg voor een veilige werkomgeving.
- Ik stop elke klus die niet veilig voelt.
- Ik meld altijd (bijna)ongevallen via 0800-8002 en bespreek deze.
- Ik zorg voor de juiste persoonlijke bescherming (PBM).

We verwachten dat onze opdrachtnemers zich in dezelfde lijn gedragen.

Generieke Poortinstructie

Daarnaast hebben we te maken met de Generieke Poortinstructie (GPI). Dit is vooralsnog een separate instructie die volgt uit de Governance Code Veiligheid in de Bouw. De veiligheidshuisregels Rijkswaterstaat zijn complementair aan de GPI. De GPI is in ieder geval verplicht bij het betreden van onze bouwplaatsen. De GPI instructie is voor RWS medewerkers te volgen via het [Leerportaal IenW](#). Voor opdrachtnemers zie: [gpi.explainsafe.nl](#). De doorlooptijd van deze e-learning bedraagt ca 1/2 uur en levert na het doorlopen van de toets met voldoende resultaat een persoonlijk certificaat op met een geldigheidsduur van 1 jaar.

Gedragscode Integriteit

Tenslotte dient men zich te houden aan de [Gedragscode Integriteit Rijk \(GIR\)](#) en op basis van de CAO kan er voor bepaalde functies een periodieke Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) worden gevraagd. Dit vanuit het oogpunt van integriteit en beveiligingsbeleid.

Voor wie gelden de veiligheidshuisregels Rijkswaterstaat:

De veiligheidshuisregels Rijkswaterstaat gelden voor alle mensen die een bezoek brengen aan of werken op objecten van RWS.

Doel van de veiligheidshuisregels Rijkswaterstaat:

Het verhogen van de veiligheid op de objecten van Rijkswaterstaat door het toepassen van uniforme herkenbare veiligheidshuisregels binnen heel Rijkswaterstaat bij de uitvoering van werkzaamheden op- en het bezoeken van de objecten van RWS.

E-learning Veiligheidsintroductie RWS

Om de veiligheidshuisregels beter te laten beklijven, zijn deze verwerkt in de e-learning "Veiligheidsintroductie RWS". Deze e-learning is verplicht voor iedereen die werkzaamheden komt uitvoeren op de objecten van RWS¹.

De e-learning voor RWS medewerkers is terug te vinden op het [Leerportaal IenW](#). Voor opdrachtnemers is deze e-learning, in diverse talen, beschikbaar op de website <https://rijkswaterstaat.explainsafe.nl/nl>. De doorlooptijd van deze e-learning bedraagt ca 1 uur en levert na het doorlopen van de toets met voldoende resultaat een persoonlijk certificaat op met een geldigheidsduur van 3 jaar.

Toepassingsgebied:

Deze veiligheidshuisregels zijn van toepassing op alle gebouwen, wegen, ruimtes, terreinen incl. kades alsmede vaartuigen binnen het door RWS beheerde areaal. Kantoorgebouwen, vaarwegen, open water en bouwplaatsen² vallen niet onder deze definitie.

Definitie contactpersoon:

Dit is het eerste aanspreekpunt van het betreffende object waarbij specifieke informatie/richtlijnen m.b.t. het bezoeken van of het uitvoeren van werkzaamheden op dat object kunnen worden opgevraagd. Dit kan de objectbeheerder, objectbediening of coördinerend opdrachtnemer zijn.

Bezoekers

Bezoekers zijn personen die niet werkzaam zijn bij RWS en geen werkzaamheden verrichten.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 worden de regels voor iedereen beschreven, die gelden op alle objecten van RWS. In hoofdstuk 2 worden de aanvullende regels beschreven die alleen voor bezoekers gelden. In hoofdstuk 3 worden de aanvullende regels voor opdrachtnemers en RWS-medewerkers beschreven. Dit zijn personen die werkzaamheden komen verrichten.

Addendum

Naast dit document bestaan er addenda per regio met specifieke aanvullingen en informatie zoals een lijst van contactpersonen.

---

¹ Een RWS medewerker valt per definitie niet in de categorie bezoeker en dus verplicht tot het volgen van de e-learning Veiligheidsintroductie RWS (VIR).

² Met bouwplaatsen wordt in deze context bedoeld: Via de openbare weg bereikbare, voor onbevoegden volledig afgeschermd terreinen, in beheer van de opdrachtnemer, voorzien van eigen toegangscontrole, waarbij de opdrachtnemer veiligheidshuisregels van toepassing heeft verklaard die aantoonbaar vergelijkbaar zijn met, of strenger zijn dan, die van Rijkswaterstaat .

1 Veiligheidshuisregels voor iedereen

1.1 Algemene veiligheidsregels

1.1.1 Voorafgaand aan bezoek locatie

- Vraag tijdig toegang aan bij de contactpersoon. De contactpersonen zijn terug te vinden in de addenda.
- Wees op de hoogte van de inhoud van deze veiligheidshuisregels, eventuele aanvraag werkvergunning³ en risico's op locatie. Vraag de risico's en de juiste aan- en afmeldprocedure op bij de contactpersoon.
- Bepaal samen met de contactpersoon of er tijdens aanwezigheid op locatie aanvullende maatregelen genomen moeten worden of aanvullende instructie gevolgd voor beheersing van deze risico's.
- Stem af met de contactpersoon wat tijdens aanwezigheid op het object, naast de standaard persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) de eventueel aanvullende PBM's zijn en draag zelf zorg voor de beschikking over deze goedgekeurde PBM's (zie tabel in paragraaf 1.4).
- Wees op de hoogte van het telefoonnummer dat in geval van nood moet worden gebeld. Tip: zet dit nummer in je telefoon. Deze telefoonnummers vind je in de addenda en op het veiligheidsbord bij het object.

1.1.2 Aan- en afmelden bij het object

Neem vóór betreding van het object, indien aanwezig, kennis van de informatie op het veiligheidsbord bij de toegangspoort. Aan- en afmelden dient plaats te vinden bij de aangewezen contactpersoon.

Toegang tot het object wordt enkel verleend indien:

- de aanvrager zich vooraf tijdig heeft aangemeld bij de contactpersoon.
- op locatie een geldig identiteitsbewijs kan worden getoond.
- de reden van verblijf op locatie bekend en duidelijk is.

Het vooraf niet tijdig aanmelden betekent weigering voor het betreden van het object. Uitzondering hierop zijn calamiteiten, storingen, aan veiligheid gerelateerde incidenten of onaangekondigde veiligheidsrondes.

1.1.3 Tijdens de werkzaamheden/het bezoek gelden de volgende regels:

- De veiligheidshuisregels Rijkswaterstaat, waaronder ook de beveiligingshuisregels (*bijlage A*) zijn leidend.
- Spreek anderen aan als zij deze regels niet naleven.
- Help elkaar en let samen op de veiligheid.
- Wees vertrouwd met de locatie van de vluchtwegen, handbrandmelders, blusmiddelen, noodtrappen en -uitgangen. Zorg dat loop-, vluchtroutes en nooduitgangen altijd (obstakel)vrij toegankelijk zijn en blijven.
- Verlaat bij het horen van het evacuatie-signaal (slow whoop) het object dwars op de windrichting naar de daarvoor aangegeven verzamelplaats in de buurt van het object.
- Meld het gebruik van medicijnen die mogelijk van invloed zijn op de alertheid van functioneren aan de contactpersoon en/of rondleider.
- Het bezit en gebruik, evenals het onder invloed verkeren van alcohol en/of drugs tijdens het bezoek of uitvoeren van werkzaamheden is nadrukkelijk verboden.

³ Werkvergunning: op een aantal plekken binnen RWS is vastgelegd dat er een werkvergunning/-aanvraag nodig is om bepaalde werkzaamheden te mogen verrichten, informeer hiernaar bij de contactpersoon of contract manager.

- Roken in de gebouwen en op de terreinen is verboden. Het betreft alle rookwaren dus ook e-sigaretten.
- Rennen is op een object niet toegestaan en het gebruik van aanwezige trapleuningen is verplicht.
- De werkplek wordt opgeruimd achter gelaten en eventueel afval wordt gescheiden gedeponeerd in de daarvoor aangewezen container.

1.2 Verkeersveiligheid

Op het terrein gelden de volgende regels in het kader van de verkeersveiligheid:

- De Wegenverkeerswet is van toepassing.
- Rijd niet harder dan de maximum toegestane snelheid.
- Parkeren is alleen toegestaan op de daarvoor geschikte en aangemerkte plekken waarbij in steekvakken achteruit dient te worden ingeparkeerd.

1.3 Bedrijfs hulpverlening

Op objecten met weinig of geen vast bedienend personeel, is er geen standaard bedrijfs hulpverlening (BHV) organisatie geregeld waarop men een beroep kan doen.

Indien geen BHV organisatie op het object is ingeregeld

- Zet het alarmnummer van het object in de eigen telefoon
- Bij nood bel direct 112 en neem contact op met het interne alarmnummer.
- Verleen indien mogelijk eerste hulp of probeer een beginnende brand te blussen. Let daarbij op eigen veiligheid altijd eerst!
- Volg in geval van een calamiteit de instructies van de hulpdiensten op.
- Zorg indien mogelijk dat de hulpdiensten worden opgevangen bij de toegang van het object.

Indien BHV organisatie op het object is geregeld

- Wees op de hoogte van de lokale BHV instructie. Zie hiervoor de alarm(calamiteiten)kaart die veelal bij de ingang van het object te vinden is.
- Zet het (BHV)alarmnummer van het object in de eigen telefoon.
- Alarmeer bij een calamiteit direct de BHV organisatie via het interne alarmnummer.
- Volg in geval van een calamiteit de instructies van de alarm(calamiteiten) kaart en BHV organisatie op.
- Verleen indien mogelijk eerste hulp of probeer een beginnende brand te blussen. Let daarbij op: eigen veiligheid altijd eerst!

Melden van gevaarlijke situaties

Bij het melden van een incident gelden de volgende regels:

1. Ernstige ongevallen, brand en ernstige vormen van agressie en geweld:
  - Bij nood bel direct 112 en neem contact op met het interne alarmnummer;
2. (Bijna) Ongevallen of gevaarlijke situaties:
  - Incidenten die tot letsel kunnen leiden of hebben geleid dienen direct te worden doorgegeven aan de leidinggevende en/of contactpersoon.
3. Agressie en geweld:
  - Blijf kalm en ga nooit de confrontatie aan.
  - Zoek hulp uit de omgeving indien de situatie escaleert.
  - Meld de situatie bij een leidinggevende en/of contactpersoon.

Voor alle bovenstaande punten geldt bovendien dat een RWS-medewerker het incident dient te melden bij het Meldpunt Incidenten Rijkswaterstaat (MIR) via 0800-8002. Een opdrachtnemer meldt het bij zijn leidinggevende.

1.4 Persoonlijke beschermingsmiddelen

Op objecten kan er sprake zijn van gemarkeerde veiligheidszones (bijv. herkenbaar aan blauwe strepen op de grond). Binnen deze zones zijn de basis PBM's niet verplicht, daarbuiten altijd.

In onderstaande tabel zijn de verplicht te dragen PBM's op en rondom objecten weergegeven maar ook langs (vaar)wegen.

Object en/of werk	PBM
Betreden en werken op een object buiten gemarkeerde veiligheidszone	Veiligheidshesje/jas ⁴ Veiligheidshelm ⁵ Veiligheidsschoenen
Betreden en werken binnen 4 meter van de waterkant bij onvoldoende afscherming	Reddingsvest
Werken langs wegen	Veiligheidsbroek ⁶ verplicht bij nachtwerkzaamheden en slecht zicht. Aanbevolen wordt echter om deze veiligheidsbroek altijd te dragen.
Bij werk met valgevaar ⁷	Valbescherming bij valgevaar boven (of dieper dan) 2,5m en wanneer dit uitdrukkelijk gevraagd wordt of aangegeven staat
Bij werk waarbij men wordt blootgesteld aan geluid boven de 80 dB ⁸ .	Gehoorbescherming
Bij werk met gevaarlijke stoffen	Adembescherming Oog/gelaatbescherming Bescherming handen

Disclaimer: Deze lijst is niet uitputtend. Indien er op locatie twijfel bestaat over de te dragen PBM's kan contact worden opgenomen met de contactpersoon.

⁴ Met de termen veiligheidshesje/jas wordt kleding bedoeld die qua zichtbaarheid voldoet aan de richtlijnen en specificaties voor veiligheidskleding bij wegwerkzaamheden (conform de Europese Norm NEN-EN-ISO 20471).

⁵ Op de kades van vaarwegen en open water is het niet dragen van een helm o.b.v. de omstandigheden risico gestuurd toegestaan. Het gaat hier over de kades buiten de objectgrenzen en buiten de hekken van de beweegbare en de vaste objecten.

⁶ Met de term veiligheidsbroek wordt kleding bedoeld die qua zichtbaarheid voldoet aan de richtlijnen en specificaties voor veiligheidskleding bij wegwerkzaamheden (conform de vigerende versie van de norm).

⁷ Artikel 3.16 van het Arbobesluit gaat over het voorkomen valgevaar.

⁸ Arboret: Het gevaar van lawaaislechthorendheid begint bij werknemers bij 80 dB(A). Boven deze waarde moet de werkgever volgens de [Arboret](#) gehoorbescherming aanbieden. De noodzaak van geluid boven de 80 dB(A) moet ook in de [RI&E](#) worden opgenomen. Er zullen dan ook maatregelen moeten worden getroffen.

2 Veiligheidshuisregels voor bezoekers

Om bezoekers op een veilige wijze in of bij een object te laten kijken, is een aantal aanvullende regels en instructies van toepassing. Het is aan de rondleider om deze regels toe te passen bij bezoek. Onder bezoekers worden verstaan personen die slechts op het object komen om te bekijken wat daar gebeurt of voor een afspraak of overleg. Zij verrichten dus geen werkzaamheden.

2.1 Aanvullend op de algemene regels voor iedereen

- Rondleidingen worden begeleid door een RWS medewerker of een door RWS speciaal aangewezen persoon die aantoonbaar met het object bekend is. De objectbeheerder wijst een contactpersoon/rondleider aan.
- Bij bezoek van schoolklassen met kinderen in de leeftijd onder de 18 jaar, dient, naast de rondleider van RWS, minimaal 1 volwassen begeleider per 10 kinderen aanwezig te zijn.
- Toegang tot (delen) van ruimtes of terreinen waar gelijktijdig werkzaamheden plaats vinden of als risicovol zijn aangemerkt⁹ is niet toegestaan voor kinderen onder de 18 jaar. Voor overige bezoekers is daarnaast uitdrukkelijke toestemming van de objectbeheerder en/of aanwezige opdrachtnemer en/of technisch installatie verantwoordelijke nodig. Voor het betreden van (delen) van deze ruimtes of terreinen kunnen voor de bezoekers aanvullende PBM's zijn vereist.
- Bij voorkeur dienen de loop- en verblijfroutes duidelijk gemarkeerd te zijn en dienen niet te betreden ruimtes afgesloten te zijn.
- Het maken van foto- of filmopnames is zonder vooraf gegeven toestemming niet toegestaan.

2.2 Aanvullende afspraken en instructies vooraf

- Check in overleg met de contactpersoon of de locatie veilig is te betreden. Denk hierbij aan bijvoorbeeld gelijktijdigheid van werkzaamheden of (tijdelijke) risicovolle omstandigheden.
- Maak voor aanvang van het bezoek afspraken met de contactpersoon over kleding, schoeisel, en aanwezige of mee te brengen PBM's.
- Meld bij de contactpersoon de aard van de beperking van mindervaliden of gehandicapten. Objecten zijn slechts beperkt toegankelijk voor o.a. rolstoelgebruikers en bepaalde trappenhuizen zijn erg inspannend voor bijv. long- of hartpatiënten. Hier kan dan tijdens het bezoek rekening mee gehouden worden.
- Voor aanvang van het bezoek of rondleiding krijgen de bezoekers instructie over de locatiespecifieke instructies/regels, looproutes, gewenst gedrag, risicovolle situaties en wijze van alarmering bij calamiteiten in relatie tot het object.
- Bij het betreden van een bouwplaats zijn bezoekers verplicht de [bezoekers-GPI](#) te volgen.

---

⁹ Risicovolle ruimtes zijn onder andere besloten ruimtes, ruimtes met elektrische installaties of ruimtes met bewegende delen.

3 Veiligheidshuisregels voor opdrachtnemers en RWS-medewerkers

3.1 Aanvullend op de algemene regels voor iedereen

3.1.1 Voorafgaand aan de werkzaamheden op locatie

- Wees in bezit van een mobiele telefoon. Indien werkzaamheden plaats vinden in een ruimte zonder mobiel bereik, zorg dan voor een alternatieve communicatiemogelijkheid. Dit om in geval van nood te kunnen alarmeren.
- Voor opdrachtnemers gelden de contractuele eisen op het gebied van veiligheid.

3.1.2 Voor aanvang van de werkzaamheden

- Voer een LMRA (Laatste Minuut Risico Analyse) uit.
- Begin niet met de werkzaamheden als er een onveilige situatie wordt aangetroffen. Start de werkzaamheden pas als de onveilige situatie is weggenomen of beheersmaatregelen zijn genomen.
- Controleer of de werkzaamheden overeenkomen met de opdracht.
- Neem bij afwijkingen contact op met de contactpersoon en opdrachtgever stem af of de afwijkingen akkoord zijn.
- Controleer of de afwijkingen de eerder geconstateerde risico's hebben vergroot/veranderd of dat er nieuwe risico's zijn bijgekomen en neem hier contact over op met de contactpersoon en opdrachtgever.
- Geef aan bij de contactpersoon van het object dat de werkzaamheden gaan starten.
- Zorg voor- en draag geschikte werk-/veiligheidskleding en PBM's.

3.1.3 Tijdens en na afloop van de werkzaamheden

- Plaats geen materialen in of voor toegangswegen, doorgangen, (nood)uitgangen, trappen en brandblusmiddelen.
- Let op het waarborgen van de brandcompartimentering en het voorkomen van inbraak. Zorg dat deuren die geopend worden, voor zover het werk het toelaat, weer direct gesloten worden.
- Dek vloeropeningen doelmatig af en/of zet vloeropeningen af door middel van een lint of ketting.
- Zorg dat de werk- en verblijfruimtes na de werkzaamheden schoon worden achtergelaten.
- Controleer voor vertrek of de locatie en/of ruimtes zijn afgesloten.
- Indien er sprake is van onveilig werken of een onveilige situatie en het werk wordt stop gezet, bepaal dan samen met de opdrachtgever op welke wijze werkzaamheden veilig kunnen worden hervat.

3.2 Specifieke ruimtes

In enkele gevallen hebben objecten en/of terreinen specifieke regels voor de toegang tot het object of daarop uit te voeren werkzaamheden. Hieronder worden deze aanvullende regels uiteengezet.

3.2.1 Besloten ruimtes

Toegang tot deze ruimtes is alleen toegestaan onder strikte voorwaarden met aanvullende veiligheidsmaatregelen. Aanvullende voorwaarden dienen vooraf opgevraagd te worden zijn bij de contactpersoon.

Belangrijkste criteria voor het aanwijzen van een besloten ruimte zijn:

- Ruimte niet bedoeld voor het verblijf van mensen; denk daarbij aan tanks of pompkelders (natte).
- Kans op gevaarlijke atmosfeer of situatie; denk aan gas of het kunnen uitvallen van ventilatie. Daarnaast kunnen er nog aanwezige gevaren zijn; denk bijvoorbeeld aan gevaarlijke stoffen - explosief, brandbaar, vergiftiging, verdringend -, elektrische installaties, elektrocutie bij (las)werkzaamheden, bewegende delen en toegangsvoorzieningen.

3.2.2

Ruimtes met elektrische installaties en/of apparaatkasten

Ruimtes waar zich de elektrische installatie van gebouwen en/of objecten bevinden, zijn alleen toegankelijk voor hiervoor aangewezen bevoegde personen. Deze elektrische installaties en ruimtes zijn veelal aangegeven met een bord of een sticker.

Toegang tot deze ruimtes is alleen toegestaan voor bevoegde personen en met toestemming van de Technische Installatie Verantwoordelijke (T-IV) van RWS. Deze bevoegde personen hebben op basis van de NEN-norm 3140 (laagspanning) of NEN-3840 (hoogspanning) een aanwijzing voor de uitvoering van specifieke werkzaamheden.

Werk nooit onder spanning! Raadpleeg voor meer informatie het Veiligheidshandboek Bedrijfsvoering Elektrische Installaties (BEI). Deze is op te vragen bij de T-IV van de installatie.

Medewerkers in dienst van RWS hebben enkel toegang tot deze ruimtes waarvoor zij zijn aangewezen door de T-IV van de elektrische installatie van RWS. Medewerkers van de opdrachtnemers dienen door de werkverantwoordelijke van de coördinerend opdrachtnemer aangewezen te worden en bekend te zijn bij de betreffende T-IV van RWS.

3.2.3

Ruimtes met bewegende machinedelen

In ruimtes bij bruggen, sluizen, stuwen of gemalen zijn installaties die veelal op afstand worden bediend en die daardoor onverwacht in beweging kunnen komen. Het betreden van deze ruimtes heeft risico's ten aanzien van beknelling en het gegrepen worden door bewegende delen als draaiende assen, tandwielen of cilinders. Ook kunnen deze bewegende delen een schrikreactie teweeg brengen waardoor andere onveilige of gevaarlijke situaties ontstaan. Het betreden van deze ruimtes is uitsluitend toegestaan na toestemming van de objectbeheerder en operator van het object. Deze ruimtes zijn veelal aangegeven met een bord of een sticker.

3.2.4

Specifieke regels voor vitale infrastructuur

Voor een aantal objecten van RWS geldt dat deze zijn aangemerkt als vitale infrastructuur voor onze maatschappelijke taken of dienstverlening. Op deze objecten kunnen aanvullende specifieke beveiligingsregels van toepassing zijn. Vraag dit na bij de contactpersoon.

Bijlage A

Beveiligingshuisregels

De beveiliging van bedienbare objecten, verkeersposten en bediencentrales is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. Van beheerder, monteur tot bedienaar: samen helpen we misbruik en fouten te voorkomen.

- Contactpersoon: naam / telefoonnummer
- Storingsmeldingen: telefoonnummer

Meld het vermoeden van een beveiligingsincident net zoals andere storingen. Geef bij de melding aan dat het (mogelijk) om een beveiligingsincident gaat

Toegang tot deze locatie is alleen toegestaan voor wie zich heeft aangemeld bij de contactpersoon

Leen accounts, passen en sleutels niet uit zonder toestemming van de contactpersoon

Haal na gebruik de sleutel uit het slot of de schakelaar. Berg sleutels veilig op

Sluit deuren en ramen af en doe ze op slot

Wijzig systemen alleen met toestemming van de contactpersoon. Meld je bij werkzaamheden aan en af bij de bedienaar

Sluit bij onderhoudswerkzaamheden alleen USB-sticks of apparaten aan die op malware zijn gescand

Creëer geen eigen netwerken en koppelingen. Alleen een RWS-netwerk mag gebruikt worden voor externe verbindingen

Sla wachtwoorden beveiligd en niet zichtbaar voor anderen op

Voorkom dat informatie in verkeerde handen kan vallen. Bij twijfel over het delen van informatie, raadpleeg de contactpersoon

Veiligheidshuisregels RWS

Nummer:	5702
Versienummer standaard:	1.0
Versienummer document:	3.0
Status:	In beheer
Type:	Kader
Inhoudelijk beheerder:	Paul Hendriks
Verantwoordelijke afdeling:	District Zuid-Oost
Netwerken:	Hoofdvaarwegennet, Hoofdwatersysteem, Hoofdwegennet
Rollen:	
Fase:	
Proceseigenaar:	Proceseigenaar Omgeving- en Assetmanagement
Link om te reageren:	Link